

Handläggare
Camilla Berner
Telefon: 08-50846463**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 17 juni 2025

Yttrande över remiss av Motion om folkhögskolor som väg till självständighet och inkludering

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 2025/372

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Motionären Andréa Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att Stockholms stad ska köpa fler utbildningsplatser på folkhögskolor till enskilda individer under 18 år som inte klarar sina studier i gymnasieskolan.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärens syn på folkhögskolan som en lämplig studieform som kan vara gynnsam för enskilda individer när andra alternativ inom gymnasieskolan och komvux är uttömda. Arbetsmarknadsförvaltningen och kommunens aktivitetsansvar (KAA) har möjlighet att köpa in ett antal platser redan idag. Det finns dock inget behov av att utöka antalet så som det ser ut idag utan de flesta ungdomarna inom KAA-målgruppen får rätt stöd och insatser inom komvux och genom de insatser som andra verksamheter inom arbetsmarknadsförvaltningen och samarbetet med utbildningsförvaltningens verksamheter såsom gruppen Studieprepp och Ungvux. Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar också aktivt med att motverka skolavhopp och det är ett arbete som hittills visar goda resultat.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Andréa Hedin (M) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Ärendet

Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att Stockholms stad utvecklar möjligheten att köpa utbildningsplatser på folkhögskolor till enskilda individer under 18 år som inte klarar gymnasieskolan.

Motionären menar att folkhögskolan kan erbjuda en studieform som skulle fungera bra för de elever som av olika anledningar inte trivs eller klarar av gymnasieskolan. Genom att studera på folkhögskola istället skulle mönster kunna brytas och ungdomarna får en möjlighet till en ny chans att fullfölja sina gymnasiestudier.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen ser i dagsläget inte ett behov av att utöka antalet platser för studier på folkhögskola. Vi delar motionärens uppfattning att folkhögskolan kan vara en bra studieform för de ungdomar där alla andra alternativ inom gymnasieskolan är uttömda. Det finns idag budgeterat för möjligheten att direktupphandla fem studieplatser på folkhögskolan inom ramen för kommunens aktivitetsansvar, KAA. Antalet platser täcker behovet och nyttjas sällan fullt ut. Istället pågår ett gediget arbete kring denna grupp med olika studiemotiverande insatser med lärare, kuratorer, specialpedagog, coacher och studie- och yrkesvägledare som arbetar mot målet att ungdomen ska återgå till studier. Det finns även möjlighet att ta del av andra motiverande insatser inom Jobbtorg Stockholm samt i samarbete med kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och andra aktörer som arbetar med barn och ungdomar. Arbetsmarknadsförvaltningen menar att arbetssättet är väl fungerande. Resultatet för KAA under 2024 där 56% av ungdomarna i KAA gick vidare till studier¹. Det är det bästa resultatet sedan 2011 sedan arbetsmarknadsförvaltningen tog över uppdraget och började mäta.

KAA arbetar nära Skolslussen inom utbildningsförvaltningen med målgruppen. Skolslussen gör en bedömning av elevens förutsättningar och behov där resultatet kan bli att studier inom vuxenutbildningen är ett bättre alternativ än gymnasieskolan. I sådana fall beviljas eleven dispens att studera inom komvux även om den är under 20 år. Eleven skrivs då in i Ungvux.

Under 2024 var 115 ungdomar inskrivna hos arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet Ungvux för att genomföra sina studier. I snitt har dessa ungdomar knappt en termin avklarade kurser med sig från gymnasiet, 350 av 2400 möjliga gymnasiepoäng. Som ett led i att förbereda ungdomar inför studierna har Ungvux tillsammans med Skolslussen startat gruppinsatsen *Studieprepp*. Studiepreppens syfte är att

¹ Indikatorn är satt till 50%.

tillhandahålla likvärdig information om det svenska skolsystemet för att möjliggöra ett väl underbyggt studieval. Ambitionen är att ungdomarna ska återgå till studier och stanna till dess de når sina studiemål. Efter deltagande i Studieprepp erbjuds mål- och stödpass av lärare inom Studiesteg^{1,2}

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att den verksamhet som bedrivs inom Ungvux till viss del kompenserar det bortfall av tillgången till elevhälsa och andra stödinsatser som uppstår när eleven övergår till vuxenutbildningen. Ungvux har särskild personal som jobbar nära eleven med bland annat vägledning och psykosocialt stöd. Folkhögskolan har inte samma åtaganden när det gäller elevhälsa som grund- och gymnasieskolan. Enligt Folkbildningsrådets regler för statsbidrag ska elever vid folkhögskola *ha tillgång* till studie- och yrkesvägledare och kurator men det är inte reglerat i vilken utsträckning det ska finnas. Arbetsmarknadsförvaltningen menar därför att det oftast finns bättre möjligheter att följa och stötta elever som behöver det om de är kvar i stadens verksamheter och därmed kan ta del av det stöd och de möjligheter som finns där. Eleverna får också ersättning för vissa kostnader kopplade till studierna såsom SL-kort, kurslitteratur och matersättning.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar sedan förra året också aktivt tillsammans med bland andra utbildningsförvaltningen med att motverka skolavhopp. Personal tar kontakt med elever som är i riskzon för att hoppa av skolan. Genom samtal och annat stöd försöker de få eleven att stanna kvar och fullfölja sina gymnasiestudier. Hittills har arbetet visat att även korta insatser ger goda effekter och vi utökar insatsen i år jämfört med 2024.

Studerande vid allmän kurs på folkhögskola får ett studieomdöme istället för betyg och det innebär att de utgör en egen urvalsgrupp vid ansökan till högskola och universitet. Antalet platser i de olika urvalsgrupperna fördelas proportionerligt och idag är gruppen med studieomdöme relativt liten. Det innebär att möjligheterna att komma in på högskola och universitet kan minska för ungdomen jämfört med om eleven har en gymnasieexamen från komvux som är en större urvalsgrupp.

Avslutningsvis vill arbetsmarknadsförvaltningen lyfta fram att det också finns individer som är över 18 år inom ramen för KAA. Dessa personer kan själva välja skolform för att komplettera sina betyg. En folkhögskola får statsbidrag för deltagare över 18 år och de kan därför välja att läsa där utan att kommunen behöver ersätta

folkhögskolan separat. Dock är det oftast så att elever som lämnar gymnasiet med studiebevis endast saknar betyg i få ämnen och de väljer oftast att komplettera med enstaka kurser på komvux istället för ett år på folkhögskola.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Anna Saldeen Jonsson
Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Motion om folkhögskolor som väg till självständighet och inkludering

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2025-06-03
Anna Saldeen Jonsson, Avdelningschef	2025-06-03